

SPIS RZECZY

	Str.
Słowo wstępne do I wydania	1
Przedmowa do II wydania	3
 Rozdział I. Nauka o moralności. Jej zagadnienia, źródła i przeszłość	 5
Problematyka nauki o moralności	5
Materiały nauki o moralności	16
Przeszłość nauki o moralności	19
 Rozdział II. Ocena i opis	 43
Sformułowanie zagadnienia	43
Rozróżnienie wypowiedzi oceniających i opisowych na podstawie występu- jących w nich orzeczników	 44
Jak brzmią oceny wypowiedziane w życiu codziennym	46
Dwie koncepcje oceny	48
Krytyczne rozważenie możliwości rozszerzenia pojęcia oceny	49
Bliższa analiza orzeczników »dobry« i »zły«	52
1. Neutralne znaczenia słów »dobry« i »zły«	53
2. »Dobry« i »zły« jako orzeczniki opisowe	55
3. »Dobry« i »zły« jako orzeczniki oceniające	56
Ogólne wnioski płynące z dotychczasowych rozważań dla stosunku oceny i opisu	 61
 Rozdział III. Subiektywistyczna i obiektywistyczna inter- pretacja ocen oraz przemawiające za nimi argumenty	 64
Interpretacje ocen uchodzące za subiektywistyczne	65
1. Oceny nie są w ogóle zdaniem	65
2. Oceny są zdaniem, a mianowicie zdaniem psychologicznym	66
3. Oceny wypowiedziami formułowanymi pod wpływem uczuć	68
4. Oceny wypowiedziami o charakterze hybrydowym	72
Ogólne uwagi o możliwościach uzasadnienia rozważonych stanowisk	73
Subiektywizm etyczny w swoich sformułowaniach nie dotyczących języka	75
Sformułowania obiektywizmu	77
Argumenty w sporze subiektywizmu i obiektywizmu	78
Argumenty przeciw subiektywizmowi	78
Zebranie dotychczasowych wyników	84

Rozdział IV. Prawdziwość ocen i możliwość ich uzasadniania	88
Związek poglądów na obiektywność czy subiektywność ocen z poglądami na ich prawdziwość czy fałszywość	88
Różne stanowiska w sprawie ewentualnej prawdziwości lub fałszywości ocen	89
Możliwość uzasadniania ocen a ich wartość logiczna	91
Praktyka uzasadniania ocen. Uzasadnianie prawdziwości oceny	94
Praktyka uzasadniania ocen. Uzasadnianie fałszywości oceny	96
Warunki wypowiedziania ocen, które wzmacniają ich pozycję	98
Relatywizm w ocenianiu	102
Interpretacje zdań uchodzących za oceny i interpretacje zdań uchodzących za zdania spostrzegawcze	108
Podstawowe różnice między zdaniami spostrzegawczymi a ocenami	112
Rozdział V. Normy	117
Analiza słowa »powinien« i rodzaje norm związane z jego wieloznacznością	119
Inne możliwe podziały norm	133
Sposoby formułowania norm inne niż przy pomocy słowa »powinien«	135
Sprawa prawdziwości norm	139
Argumenty służące popieraniu albo obalaniu norm moralnych	142
1. Argumenty stosowane przy uzasadnianiu norm moralnych	144
2. Argumenty stosowane przy obalaniu norm moralnych	147
Pseudouzasadniania norm	149
O wartości logicznej norm, innej niż prawdziwość i fałszywość	151
Sprawa postępu w moralności	157
Rozdział VI. W poszukiwaniu odrębności oceny i normy moralnej	160
Słowa »dobry« i »powinien« w sensie moralnym jako rzekome znamiona moralnych ocen i norm	161
Próby odróżnienia ocen i norm moralnych na drodze psychologicznej . . .	165
1. Z regułami moralnymi i tylko z nimi wiąże się specyficzne poczucie powinności	166
2. Z regułami moralnymi, i tylko z nimi, wiąże się, w wypadku ich łamania, specyficzne doznanie zwane wyrzutem sumienia	174
3. Z ocenami moralnymi, i tylko z nimi, wiążą się specyficzne przeżycia nagany czy uznania	176
4. Oceny i normy moralne — wytworem pewnych grup, kierujących się określonymi motywami w ich formułowaniu	182
Rozdział VII. Własności, jakie przedmiot musi posiadać, by podlegał ocenie moralnej	194
Przedmiot oceny moralnej	194
Człowiek może być przedmiotem oceny moralnej tylko wtedy, gdy działa świadomie	202
Świadomość działania a jego umyślność	208
Człowiek przedmiotem oceny moralnej jakoby tylko wtedy, gdy w swym działaniu jest wolny	210
1. Możliwość i niemożliwość działania	211
2. Konieczność praktyczna	215
3. Ocena moralna a wolność woli	219
4. Związek wolności i cnoty w stoicyzmie	225
Rzut oka na wyniki rozdziału	226

Rozdział VIII. Własności, jakie przedmiot musi posiadać i jakie wystarczają, by podlegał ocenie moralnej	231
Uwagi wstępne	231
Określony stan psychiczny sprawcy jako warunek niezbędny i wystarczający podlegania ocenie moralnej	232
1. Zgodność z przekonaniem	233
2. Dobra wola	235
3. Rola wysiłku	237
4. Bezinteresowność. Ofiara	241
Własności stanu rzeczy zrealizowanego przez dany czyn jako warunek niezbędny i wystarczający, by czyn ten podlegał ocenie moralnej	246
1. Orientowanie się w pochwalę czy naganie według zrealizowanej przyjemności lub przykrości	247
2. Orientowanie się w pochwalę czy naganie według efektów dla «dobra współzycia»	251
Własności czynu »samego przez się« jako podstawa ocen moralnych	257
Inne próby charakterystyki przedmiotów pochwał i przedmiotów nagan	265
Próby usunięcia kontrowersyj, dotyczących warunków podlegania ocenie moralnej, przez zróżnicowanie ocen potocznie uważanych za moralne	269
Rozdział IX. Moralność i różne terytoria z nią styczne	278
Norma moralna a norma prawna	278
Norma moralna a przepis obyczajowy	285
Norma moralna a reguła dobrego wychowania	295
Takt i moralność	306
Ocena moralna i ocena estetyczna	309
Innoplanowość ocen moralnych w stosunku do pozostałych ocen	318
Miejsce ocen moralnych w klasyfikacji ocen	322
Rozdział X. niespójność naszej fizjonomii moralnej. Moralność czy moralności?	327
Główne rodzaje zagadnień w naszej, z pozoru jednolitej, problematyce moralnej	327
1. Higiena życia duchowego	329
2. Doskonałość osobista	331
3. Higiena współzycia	335
4. Błędy wynikające z niedoceniań trzech wyróżnionych toków myśli	336
5. Mosty przerzucane nad tymi nurtami	338
Aksjologia ogólna	342
Wpływy czynników religijnych i magicznych w naszym ocenianiu moralnym	344
W jakiej mierze istnienie różnych grup społecznych narusza jednolitość naszej moralności	347
1. Moralność zawodowa	347
2. Moralność klasowa	353
3. Moralność jednostki i moralność grupy	361
Zakończenie	373
Les fondements d'une science de la morale (Résumé)	377
Przypisy	386
Skróty powtarzających się części wydawnictw	413
Indeks autorów	414